

BLAŽENÉHO TOMÁŠE KEMPENSKÉHO

RŮŽOVÁ ZAHRÁDKA

NOVĚ PŘELOŽENA
A VYDÁNA PÉČÍ A NÁKLADEM
MATICE CYRILOMETODĚJSKÉ
V OLOMOUCI
1924

VYTISKLA »SNAHA«
FRANTIŠKA OLŠOVSKÉHO V HRANICÍCH.

Poznámka digitalizátora

Pri digitalizácii boli zachované archaizmy a starší pravopis.

Errata prosím hláste na [peter.e.butora\(zavin.\)gmail.com](mailto:peter.e.butora(zavin.)gmail.com)

Verzia úpravy: 1. z 25. novembra 2021

O. A. M. D. G.

Vydavateľstvo tradičnej katolíckej literatúry
Svätého Cypriána Kartáginského

V. T. K. R. S. C. K.

Nro 9308.

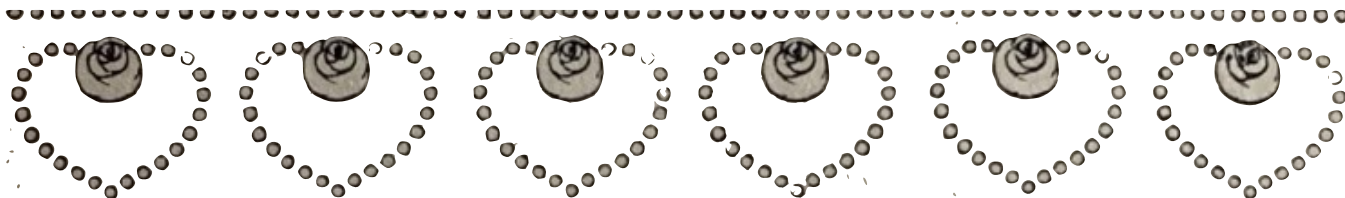
IMPRIMATUR.

† LEOPOLDUS, Archiepiscopus.

JOSEPHUS VYVLEČKA, Cancellarius.

Olomucii, die 18. Junii

1924.

HLAVA I.

DOBROU SPOLEČNOST TŘEBA HLEDATI A ZLÉ UTÍKATI.

Se svatým svatý budeš a s převráceným převrácený budeš. Dbej pilně, milovaný bratře v Kristu, abys nebyl sveden druhy zlovolnými, nevázanými a plnými chyb. Připoj se k ctnostnému, ukázněnému a vzdělanému, od něhož bys slyšel vždy slovo dobré, útěšné a následování hodné. Neboť jako studený uhel přiložen byv na hořící oheň se rozehřeje a vzplane, tak vlažný přidruživ se k horlivému a zbožnému stává se často horlivým a zbožným, učeným a mravným. Tak apoštolové, přidrževše se Krista, stali se muži svatými a byli naplněni Duchem Svatým. Tak Marek, přidržev se svatého Petra, byl vzdělán ve svatém evangeliu, jež slyšel z úst blaženého Petra s nesmírnou radostí. Tak Timotheus, přidržev se svatého Pavla, stal se učeným v Písmech svatých od prvního mládí. Od něho, byl pak později s rostoucí milostí Boží posvěcen na biskupa v Efesu a byl jím velmi milován jako jediný syn předrahou otcem. Tak svatý Polykarp, přidav se k svatému apoštolu Janovi, stal se horlivým hlasatelem víry v lidu a slavným mučedníkem se svatým Ignácem. Tak přeblažený náš otec Augustin, byv vyučen a pokřtěn od svatého biskupa Ambrože, stal se posléze slavným učitelem svaté Církve a má nyní proslulé jméno po veškerém světě. Tak svatý jinoch Maurus, přidržev se svatého Benedikta, stal se potom s pomocí Boží svatým opatem, slynoucím ctnostmi a zázraky. Tak bohumilý Bernard, přidržev se ctihodného opata Štěpána v klášteře cisterském, stal se řeholním světlem ve svém řádě a jakoby jasnou hvězdou zářící na nebi. Jest přeceťně příkladů nových i starých, že dobrá společnost prospívá spáse duše a špatný styk škodí; dobrá četba prospívá, zlé slyšení škodí; prospívá samota s mlčením, povyk a rozptýlené těkání světem škodí. Budiž tedy sám, věnuje se Bohu, aneb se zbožným druhem, rozmlouvaje o ctnostech Kristových. Chraň se všetečného zpytování hlubokých věcí; snaž se poznati své chyby a proti nemocem užití zdravých léků.

HLAVA II.

O UTÍKÁNÍ SVĚTU A O OSIDLECH ĎÁBLOVÝCH.

Slyše to moudrý, moudřejším bude. Poslyš, mládenečku dobrý, slovo věčné moudrosti, prospěšnější tobě nad všechny mudrce světa. *Nemiluj*, podle slova blaženého Jana, *světa ani těch věcí, kteréž ve světě jsou*, ale odvrž všechno jako bláto a jed. Uvažuj o konci bez konce, a pokušení přestane. Varuj se nebezpečí duše své, bys nebyl někomu pohoršením ani nemluvil nenáležitých slov. Odvrací-li tě od Boha tělesný otec, odpověz, že máš Otce v nebesích. Překáží-li ti matka anebo sestra, rci jim: Jste smrtelné a klamné; ten, jenž mne stvořil, sám mne bude řídit. Kdo slouží Bohu, tomu nepochybí ničeho dobrého. Poruč všechny své přátele Bohu a modli se, by se napravili a chránili se hříchů, aby Boha neuráželi a pro pozemské věci nepozbyli nebeských. Časté navštěvování přátel působí veliký nepokoj srdce. *Svět pomíjí i žádost jeho*, a stejně pomineš i ty a s tebou všickni přátelé. Mnoho jest osidel ďáblových, a kdo chce zbohatnouti a viděn býti velkým, upadá v různá jeho pokušení. Denními osidly jsou: pokrm a nápoj, těkavé oko, zahálčivá řeč, nestálost srdce a nechť k dobrému dílu. Všecko jest marnost: čest, bohatství i moc. Čeho hledáš, čeho žádáš uviděti ve světě, kde nic není čistého? Vše jest liché, vratké a ltné, kromě milování Boha a stálého konání dobra. Nemůžeš Boha dokonale milovati, nepohrdneš-li sám sebou a světem pro Boha, kterýž ti odplatí nyní stonásobně a v budoucnu životem věčným. Ó bratře poutníče, nebuď ti zatěžko vzdáliti se od přátel a známých, kteří bývají často překážkou věčné spásy a odnětím božské útěchy. Kde jsou druhové tvoji, s nimiž jsi hrával a se smával? Nevím; odešli a mne opustili. Kde jest, cos včera viděl? Zmizelo to. Kde jest, cos jedl a pil? Všecko to zaniklo. Uškodilo to, že ses zdržel? Docela nic. Jest tedy moudrým, kdo slouží Bohu a světem s jeho požitky naprosto pohrdá. V pravdě tomu tak. Běda všem zpitým v nadami světa, ty všechna veselá společnost rychle opustí, prchne a je pohrbí. Hle, mrtvi jsou všickni. Nevrátí se už ke mne, spíše já půjdu za nimi, až Bůh zavolá. Byli na zemi hosty jako já. Všeho zde zanechali jako já. Jako stín náhle pominuli jak i já.

HLAVA III.

PRAVOU MOUDROST TŘEBA HLEDATI U BOHA.

Blažený muž, kterýž našel moudrost. Hledej pravou moudrost, již Kristus učil a již svým vzorem ukázal. Opravdu moudrý nenávidí nepravosti, mluví pravdu a koná spravedlnost. Kdo jest střízlivě, čistě, zbožně, pokorně a oddaně živ, a

chrání se nebezpečí pokušení, ten jest moudrý a líbí se Bohu. Takový má dobrou pověst, uchovává si dobré svědomí, zahání smutek, má pokoj a dostává se mu od Boha hojné radosti srdce, které svět nezná ani nechápe. Moudrost světa, toť marnost, a Bůh ji pokládá za bláznovství; klame své milovníky a nakonec jášající mučí. A moudrost těla, toť smrt duše, ta náhle sklízí zároveň vína pijící i rozkošem hovící. Neboť žal a trest po tělesných radostech hrozný jest. Pravá moudrost však se čerpá z tajemných slov a z posvátných činů Kristových, kterýž radí pohrdnouti světem, utíkatí rozkoším, krotiti tělo, trpěti bolesti, neštítiti se práce.

HLAVA IV.

O BOJI S CHYBAMI.

Království nebeské trpí násilí. Mnozí počínají, málo jich zdárně postupuje, pramálo dochází dokonalosti. Buď totiž tělem příliš klesáme, nebo nás pýcha vyvyšuje, neb protivenství podlamují. Ach, zřídka se nalezne ten, kdož Boha čistě hledá, sám nad sebou dokonale vítězí a sebe docela zanechává. Jeden zbožný pravil: Dokonalost jest vzácný pták, zvítěziti nad sebou jest příliš těžko. Kdo nepracuje pro ctnost, nebude nasycen její sladkostí. Každá ctnost jest spojena s dobrem a osvěžuje dobře činícího. Kdo jedná hříšně, chystá si špatný konec, pozbývá cti, kazí pokoj, nalézá bolest, množí smutek, odnímá dobrou chuť. Kdo však se zdržuje od dovoleného, jest bezpečnější od nedovoleného. Kdo stáhne psovi jazyk, nebude se báti kousnutí; a kdo zachová přísné mlčení, neprohřeší se svými rty. Dalek jest lži a sporu, utrhaní a zlořečení, hněvu a reptání, kdo se rád skrývá a mlčí. Kdo neslyší zlého a nevidí marnosti, snáze se jich chrání a nehledí na podobné věci mysliti. Vždyť ostříhání smyslů bývá zdrojem čistoty, kázní pokoje, komorou zbožnosti. Když vstoupí do mysli hněv, ustoupí od rozumného moudrost. Kdo mluví hněvivě, podobá se štěkajícímu psovi. Kdo však odpovídá mírně, podtíná hnutí hněvu a místo trní podává postiženému růže. Požehnaný jazyk moudrého, anť hojí rány rozhněvaného; kdo se staví na odpor chybám, které se rychle rodí a zdají se malými, snáze je vymýtí nežli zatvrdnou. Kdo se oddává zbožným cvičením, modle se a rozjímaje, což nebeského jest, podobá se moudrému zahradníkovi, který sází růže a lilie do půdy své. Takový se bude nesmírně radovati se svatými anděly v budoucím nebeském ráji. Kdo zachovává čistotu mysli i těla, podoben jest andělům. Kdo svoluje k hříchům a kochá se ve zvrhlém myšlení, jest otrokem zloduchů. Krutý jest boj, odporovati rozkoši, ale krutější bude příští trest, mučenu býti věčnými ohni. Žár se žářem přemáhá, hřeb hřebem vyráží, smích žalem zahání. Když vstupuje Boží láska, všechno pomíjející ze srdce ustupuje.

Moudrý jest ten, jenž pohrdá tisíci tisíci. Všecko jest nulla: král, papež i olověná bulla. Konec všech: smrt, červ, jáma a popel. Ať se kdo jakkoliv vynáší, nic není, smrt všecko sklídí. Šťastný poutník, jenž bude pohostinu přijat v nebesích.

HLAVA V.

JAK ZÍSKATI MILOST ZBOŽNOSTI.

Běda vám, kteříž se smějete, neboť plakati budete. Jako ctnost neobstojí se hříchem, tak nemožno nabýti zbožnosti se smíchem a na hostině, ale s žalem a v mlčení. Dokonalé ctnosti se nenabývá náhle, nýbrž pozvolna s velikým lkáním a bolestí, s pevným předsevzetím stále prospívati k lepšímu, činěním sobě násilí, to jest častým postěním se a bděním, modlením a rozjímáním, studováním a psaním, prací, zdržováním se tlachů a zálibou v odloučenosti. Všelická radost, která není z Boha, rychle pomíjí, poskvňuje a škodí. Dobrá řeč jest lahodná k poslechnutí, tvrdá pobuňuje přitele, planou se maří užitek času. Buď pilen v konání dobrého, trpěliv ve snášení zlého, a budeš blažen v životě svém, chvále Boha každé chvíle. Zřídka se ti nebude dostávati toho neb onoho: žalosti nebo radosti. Štasten, kdo všecko v dobré obrací a z protivenství zisk sobě činí. Kdo Boha miluje, přijímá stejně od něho věci hořké jako sladké a děkuje mu. Dobře a pevně stojí, kdo neskládá své naděje v člověka, ale v Boha.

HLAVA VI.

O SLYŠENÍ A ČTENÍ ŘEČI BOŽÍ.

Blahoslavení, kteříž slyší slovo Boží. Užitečná jest útěcha lidská, která nepřekáží božské. Když se posvátné čtení čte, Bůh k tobě mluví: pročez slyš slovo Boží s pokorou a vděčně. Pravdou nenáleží pohrdati, ať ji vyslovil jakýkoliv prostáček. Kdo jest řádně živ, řádně učí a kdo řádně čte, jest poslem Božím. Věrný posel škodlivé věci zamlčuje, prospěšné ohlašuje, nezná si vymýšleti. Čistá pravda jest slovem příjemným. Vychytralá řeč škodí maličkým, lichotná často klame. Falešný mluvka, toť rušitel pokoje, kdo ho poslouchá, neujde pohoršení. Rozvážný soudce jest hoden všelike chvály; tvrdý a nemilosrdný není hoden milosrdenství. Hněvivý duch mučí sám sebe hůře, soužívá často nevinné, skrytě zlořečí mocným a zjevně se vysmívá dobře činícím. Lstivý ve slovech klame ty, kteří mu věří, pročez málo bude míti přátel. Dobré jest zamlčovati zlo, svaté pronášeti pravdu, rozumné jednati umírněně. Spravedlivo jest nikomu neškoditi, něžné všem prospívati, zbožné slovy i mravy bližního vzdělávati. Opatrný napřed uváží, co má činiti, a bez příčiny nehledá

nic nového; do neznámých věcí se lehce nepouští, pochybných hned nepotvrzuje. Velikým dobrem pro pokoj srdce jest mlčení úst; neboť ústa bláznova jako by stále byla otevřena a hotova k vádě. Kdo žádá Bohu se zalíbiti, ostrihá srdce i úst, aby neztratil milost zbožnosti a neurazil milovníků pokoje. Mnoho krásných slov sáčku nenaplní, aniž slova výmluvná posvěť lenivce a ctižádostivce. Kdo dobře činí, dobře míti bude.

HLAVA VII.

O BOŽSKÉ ÚTĚŠE V SOUŽENÍ.

Blízko jest Hospodin těm, kteří jsou souženého srdce. Nenalezne se nikdo tak dobrý a zbožný, aby naň nedolehlo nějaké břímě nebo těžkost. Octneš-li se tedy v soužení a v žalosti srdce, tehdy jsi s Ježíšem na kříži. Když však býváš opět v modlitbě potěšen milostí Ducha Svatého, tehdy jako by povstáváš s Kristem z mrtvých a z hrobu, a slavíš paschu v novotě života, plesaje s Ježíšem v srdci. Uslyšíš-li však někoho mluvit k tobě slova nehodná a tvrdá, tehdy se ti dávají napíti z kalicha Páně léku duše tvé. Mlč a pij nápoj spásy bez reptání, a Pán za tě odpoví v životě i ve smrti. Bůh na tě nezapomene. Nic slavnějšího, jako mlčením a trpěním ucpati ústa mluvícího věci nepravé a následovati vzoru Kristova, jenž před Pilátem mlčel a bylo mu mnoho křivě vytýkáno. Nejsiť ty lepší Boha svého pro tebe bičovaného a posmívaného a nakonec od zlostníků zabitého. Člověk neví, jak jest dobrý a ctnostný, leč když bývá soužen protivenstvím. Kristus má mnoho milovníků a spolustolovníků, málo však následovníků zdržlivosti. Pravý milovník Ukřižovaného se nevzpírá trpěti bolesti, aniž býti zahanbenu od zvrhlých, aby byl Kristovi podoben v pohoršení kříže. Neboť komu jest Kristus živu býti, tomu jest trpěti a umřítí pro Krista největším ziskem. Čím vroucněji kdo miluje Boha, tím méně se bojí smrti a tím více si žádá rozdělení býti, aby byl s Kristem šťastně živ a na věky se radoval s anděly. Šťastná duše, která Ježíše vroucně miluje, časných statků si neváží pro lásku k věčným; pro jméno Ježíšovo trpělivě snáší zla a k nohám Ježíšovým pokorně se klade, modlíc se, aby ve ctnostech prospívala a pevně vytrvala.

HLAVA VIII.

O RADOSTI Z DOBRÉHO SVĚDOMÍ V DUCHU SVATÉM.

Radujte se v Pánu vždycky. Raduj se s dobrými, snášej zlé, trp s nemocnými, odpouštěj provinilým, modli se za všechny. Odvrz od sebe zlý smutek, z něhož vzniká omrzlost a nevole. Chop se sladkého a svatého rozjímání o životě a

utrpení Kristově a nalezněš pravou útěchu proti všelikému smutku a pokušení. Řádný život zasluhuje chvály, vlažné obcování jest obtížné sobě i jiným. Dobré svědomí působí radost, svědomí zlé si připravuje trýzeň. Snaž se vždycky dobře činiti a budeš na dobré straně. Neuškodí ti zloba nešlechetných, vytrváš-li pevně na přímé cestě spravedlivých. Dobré obcování člověka přináší s sebou radost srdce a pověst spravedlivé chvály. Jalové plesání rychle zaniká z úst chválicího. Více škodí lichotná chvála poštilého než tvrdá výtká spravedlivého. Pokorná modlitba vystupuje na nebe, usmíruje Boha, vyprošuje milost, zahání ďábelský klam. Pokorné vyznání zasluhuje odpuštění, lehkomyšlné plesání přitěžuje vině. Pravá zkroušenost smazuje poskvrnu, horlivá náprava zmenšuje trest. Jalové tlachání ubírá z milosti zbožnosti, dobré mluvení zvyšuje radost. Obezřelého ostříhání smyslů jest všude potřebí. Prospěšná jest těkavému klausura. Hojná modlitba, pevná záštita. Mlčení úst, příbytek pokoje. Mnozí horlivě začínají, ale vytrvalosti se dostává koruny slávy. Jho Kristovo jest milujícím sladké, vlažným těžké, pyšným hořké, tichým lehké, pokorným milé. Sladký Ježíš činí všecko sladkým a lehkým. Tělesný člověk vyhledává vždycky změkčilosti, duchovní jich utíká a nenávidí. Nejvíce trpí spravedlivý, že nemůže vyhladiti všech hříšných hnutí. Ale proč to Bůh dopouští? Proto, aby se člověk stále ponížoval a stále se dovolával pomoci Boží. Jako si pyšný libuje v počtách a bohatý v bohatství, tak má zalíbení opravdu pokorný v pohrdání sebou samým a ve skrovnosti. Slávou a bohatstvím služebníků Božích jest nebeský král Kristus. Mimo Boha všeliké zalíbení špatné, všeliká radost marná, všeliká hojnost věcí nedostatkem. Nic zajisté neukojí hladu duše leč jediný Bůh, který ji stvořil. Jest velikou svobodou ducha ničeho nežádati, co jest světa. Cesta spravedlivého, konati dobré, trpěti zlé, ve všem chváliti Boha a z dobra nikdy nezpyšniti. Ten Boha pravdivě chválí, kdo o sobě poníženě smýšlí, a cokoliv dobrého myslí, mluví a činí, to všecko věrně přičítá Bohu. Jsi-li tedy pokoušen k marné slávě, nesvoluj, ale rci ihned pokorně s prorokem: *Ne nám, Hospodine, ne nám, ale jménu svému dej slávu.* Nejmocnějším triumfem člověka jest přemoci, co ho těší, napadnouti, co ho děsí, lehce snést, co těžce bolí.

HLAVA IX.

O DOBRÝCH MRAVECH POKORNÉHO BRATRA.

Pokorným však Bůh dává milost. Všelike jednání a mluvení řeholního bratra má býti ozdobeno pokorným ostychem a nemá se zabývati žádnou marností. Dobrým znamením příští zdatnosti u noviců a jinochů bývá, mají-li pokorné mravy a málo-li mluví, zvláště mezi staršími. Kdo si nenavykne nejdříve poslouchati a nenaučí se mlčeti, sotva bude pokládán za učeného a moudrého.

Proto bývají mnozí jmíni blázny, že jsou neušlechtilých mravů. Rychle uposlechnouti, hojně se modlívati, nábožně rozjímati, pilně pracovati, s radostí studovati, chrániti se rozptylování, milovati samotu, to činí zbožného mnicha a pokojného ducha. V Genesi čteme, že Bůh na dary Ábelovy shlédl, na Kainovy nehleděl. Proč? Protože Abel byl nevinný a pokorný, Kain však závistivý a zvrhlý. Buď Ábelem ve snášení toho, co ti obtížno, nepři se s Kainem, abys nepozbyl pokoje a pověsti dobrého jména. Lépe jest tobě věc tvou prohráti, než uraziti Boha, ublížiti bratrovi a podtíti lásku. Chceš-li získati nebeský poklad, odvrz od sebe tíži země. Žádáš-li si trvalé cti, pohrdni časnou slávou. Toužíš-li po pokoji, chraň se rozepří, žertu a kořene hněvu. Chceš-li býti velikým na nebi, buď maličkým na světě. Neospravedlňuj se před lidmi, neboť marna jest lidská chvála, kde viní zlé svědomí. Opovázlivec i mluvka, oba jsou hodni hany, protože nezachovávají řádné míry. Mnoho silných padlo, protože příliš doufali v sebe. Mnoho nemocných se uzdravilo, protože doufali v Boha a jeho vzývali. Pokorný a tichý si získávají lásku všech. Přísný a tvrdý odvracejí ty, kdo se k nim přibližují. Trpělivý a mlčelivý přemáhají své protivníky ochotnou láskou. Kdo rád jiným slouží a má soustrast se sklíčenými, rozmnožuje si přátele. Kdo neumí v čas mlčeti, zahanbuje se před mnohými. Moudrý jest a dovedný v uměních, kdo zná sám sebe učiniti dobrým a doporučení hodným ve ctnostech. Ten má mocnou sílu, kdo statečně odporuje chybám. Velikým jest pánem, kdo panuje malým tužbám svým. Statečným jest vojínem a dobře ozbrojeným, kdo udolává tělo zbraněmi zdrželivosti. Hoden jest býti postavenu mezi anděly na nebi, kdo čistě jest živ na zemi. Člověk čistý jest přítelem Božím a společníkem andělův, příbuzným panen a milovaným spoluobčanem svatých. Pokorný a čistý udolávají zloduchy a odstrašují nestoudné. Velikým jest představeným, kdo sebe ctnostně spravuje a dobrý příklad dává poddaným. Ten jest hoden chvály dobrých, kdo se snaží následovati ctností jejich. Šlechticem jest a urozeným, koho ušlechťuje jeho ctnost. Krásný jest ten člověk, který jest čist od hříchu. Špatný jest, kdo se zevně zdobí, uvnitř však jest černý. Ten jest šťasten a bohat, kdo jest pln milosti Boží a žádné pocty si nežádá. Blázen jest a nerozuma, kdo miluje věci škodlivé a zanechává duši prospěšných. Totoť jest božská moudrost, hledati statků věčných a pohrdati všemi pomíjejícími. Žádá-li si někdo, abys ho poučil, ukaž mu cestu pokory a předcházej ho vzorem. Opravdu pokorný se neumí rozpalovati, pohrdá chválou, raduje se z opovržení, byv uražen rychle odpouští.

HLAVA X.

O NESTÁLOSTI LIDSKÉHO SRDCE.

Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten nese ovoce mnohé. Myšlení a náklonnosti lidské bývají různé a nestálé; ale jalové jsou všechny a nečisté, které nejsou z Boha. Ó srdce lidské, žádostivé příliš a nenasytné, jakž to pro tebe zlé a hořké, opustiti Boha svého. Proč myslíš na mnoho marného, co tě nedovede dokonale utěšiti ni plně nasytiti? Co si tedy počneš? Kam se obrátíš, aby ti bylo dobře? Navrať se spěšně k srdci svému; viz, jak ve mnohém ses prohřešil, přičiň se napravit, v čem ses provinil. Uchystej Bohu dům myslí, chraň se doléhajících na tě příznaků a zevnějších starostí, abys byl naplněn útěchou Ducha Svatého. Kdo příliš často těká po venku, zřídka se tím polepšuje. Vše spěje k nicotě, co se na venek skvělým zdá. Věci viděné nenasytují na ně hledícího, aniž slyšené naplňují srdce, a nepřivede-li se všechno k chvále Stvořitelově, marné jest všeliké vidění vidoucích. Proto zpívá svatý David s harfou Bohu chvály k nebesům: *Potěšil jsi mne, Hospodine, činy svými a v skutcích rukou tvých plesati budu.* Nikdo nenajde stálosti v dobru stvořeném, nýbrž jen v Bohu samém, svrchovaném dobru. Stůj v pravdě a pravda tě osvobodí od všeliké lži a nepravosti i od tvé bájevné osobnosti. Vše, co se špatně smýšlí o bližním, vrací se na hlavu háncovu. Kristus jest pravda a kdo následuje Krista, jest milovníkem pravdy a všeliké ctnosti. Kdo opouští pravdu pro časný zisk anebo pro čest, pozbývá víry a ozdoby ctnosti. Bůh jest pravda a lháři se nenechává dlouho skrývati. Zlý se může na čas přetvařovati, ale nakonec zvítězí pravdomluvný a přetvařec bude zahanben, kde se nenadá. Nemysli na nic, ni po ničem netuž, leč co jest spravedливо a co se Bohu nejvíce líbí; a to jsou ctnosti a dobří skutkové vykonání ke cti Boží. Zůstávej v pravdě a v lásce a budeš příjemný Bohu i andělům i lidem. A neboj se. Zlý může vzíti něco pomíjejícího, ale Bůh navrátí trpělivému věci mnohem větší a odplatí věčnými. Chceš-li míti pokoj a dobré svědomí, zachovávej pokoru, trpělivost a poslušnost. Nikdo ti není nepřítelem horším, než ty sám sobě, jsi-li proti sobě silně pobouřen; pozoruješ-li ostražitě vlastní poklesky, budeš málo posuzovati skutky jiných.

HLAVA XI.

V TÍSNÍCH TŘEBA MÍTI DŮVĚRU V BOHA.

Doufej v Hospodina a čině dobré. Nikdo daremně neplesej nad statky časnými, nikdo příliš nedůvěřuj svým přátelům a příbuzným, protože jsou to jména nejistá a plná nebezpečí. Kdo však doufá v Hospodina, a v potřebě bude k

němu volati, toho on neopustí, buďsi v jakémkoliv soužení. Pokoj veliký dobře činícímu, dobře mluvícímu, nikomu neškodícímu, všeliké cesty zlé a myšlení nepravého se chránícímu. Zavři dveře domu svého a budeš v pokoji. Velmi snadno padá, kdo nestaví denně něco dobrého v srdci jako štít proti ráně Satanově. Mnozí, jakmile se jim nedaří, přestávají se modlití a brániti se. Čtnosti však se nenabývá bez práce a zápasu, aniž se uchovává bez obezřelostí. Člověk toulavý a lehkých mravů se hrozí kázně a cely jako pták lapáku. Nezoufej, býváš-li těžce pokoušen, neb tvrdě pokárán, anebo posmíván, neb zahanben, anebo pohrdán, ale pomni, že tvá nepravost spravedlivě zasluhuje býti opovržena a ztrestána. Nes trpělivě a rci s důvěrou: *Dobréť mi, Hospodine, žes mne ponížil, abych se naučil spravedlnostem tvým.* V pokušení a v soužení se člověk poučuje, že Bůh jest mu velmi potřebný pro vlastní potřebu a pro tíži poklesků. Pošetilý a nevěrný jest služebník, jenž se chce pyšniti statky pána svého a jinými pohrdati. Kdo pohrdá svými spoluslužebníky a pokládá se za lepšího, ten uráží Boha i všechny svaté. Toto poblouznění v nás vzniká zvláště proto, že nejsme pokorní a nevšímáme si vlastních poklesků, jež bychom měli míti stále na očích a oplakávali jich. Jedenkaždý jest sám sobě dostatečným břemenem. Což tedy prospívá, že se vměšuješ do cizích činů a bereš na se více než uneseš? Proto člověk někdy zjevně padává, nebo zápolí, aneb něčeho zanedbá, aby zahanben byv před jinými, více se pokořil a naučil se soucitu; aby pomohl bloudícímu a poučen byv v sobě vlastním pádem řekl: Totě člověk a ne anděl, jakž se mně přihodilo, tak i jemu se stane, jsme bratři. Já jsem měl špatný úmysl, on možná dobrý. Nikdy neupadne ni nepobloudí jediný Bůh. Proč se směješ pádu bližního? Kdo stojíš, hled', abys nepadl. Vysměj se svému pádu. Veřejné zahanbení bývá často hrobem slavomamu.

HLAVA XII.

O SÍLE MODLITBY A POSVÁTNÉ ČETBY.

Bez přestání se modlete. Proč? Poněvadž všude jsou soužení a pokušení, všude nástrahy a dopuštění skrze zlé anděly. Zřídka slyšeti dobré noviny, všude povstává mnoho bojů: uvnitř strachy, zevně pŭtky, nemine hodiny bez hrůzy ze smrti. Vznikají pak spravedlivým soudem Božím války a požáry pro lidské hříchy a aby vyvolení byli biči probuzeni k hledání věcí nebeských; pročez svrchovaně jest potřebí ustavičné modlitby proti všem nebezpečím světa jako pevného brnění proti střelám nepřátel. Kdo se nemodlí, nebojuje a kdo nebojuje a neodporuje, rychle bývá přemáhán a pozbývá koruny. Ale kdož se může stále modlití a bojovati? Všecko zmůže, kdo vzývá Boha a v něho důvěruje. *Neboť blízko jest Hospodin všem, kteří ho vzývají v pravdě.* Nemůžeš-li stále

ústý volati, modli se duchem a v mysli; modli se touhou a zbožným úmyslem. Ustavičnou obětí na oltáři srdce jest dobrá vůle stále konati dobré a vždy Boha poslouchati. Ten se stále modlí, kdo stále koná dobré. Neustává se modliti, kdo lituje minulých špatností a vzdychá po budoucích dobrech. Říkej se svatým Davidem v žalmu: *Pane, před tebou jest všechna žádost má a lkání mé není tebe skryto.* Velmi užitečná jest řeč Boží a posvátná četba k usebrání ducha, různými věcmi rozptýleného nebo nějakou strážní zatíženého. Četba ukazuje správnou cestu života, vzory vybízí k následování, modlitba vyprošuje milosti k dokonání. Dobré jest čísti o Bohu, lepší se modliti k Bohu, nejlepší pro Boha něco konati. Blažen, kdo všechna svá slova a činy pořádá k chvále Boží, jako k cíli blaženosti, aby byl Bůh všechno ve všem a nade vše požehnaný a chválený na věky. Jakž může kdo býti nazván nábožným a státi se zbožným, těší-li ho více tlachání než čtení a modlitba? Kdo rád poslouchá věci marné a mluví lehkovážně, prodává duši svou za babku. Ve všelikém soužení a pokušení se utec k modlitbě jako do bezpečného přístavu duše a doprošuj se Boží pomoci. Čím rychleji, tím lépe; čím liknavěji, tím hůře; čím častěji, tím užitečněji; čím horlivěji, tím Bohu příjemněji. Dobrotivý a milosrdný Bůh chce, abychom ho prosili, dává podněty, proč se modliti, slibuje, že nás vyslyší řka: *Proste a bude vám dáno.* Povzbuzuje slovy, vybízí příklady, hrozí metlami, vábí dary, trestá protivenstvím, obveseluje zdarem; a tak vzniká večer a ráno den jeden. Často také dává Bůh okoušeti vnitřní slasti zbožně se modlícím, v ústraní trvajícím a těm, kdo rádi mlčí, což odpírá tlachajícím a vně těkajícím. Kdo chce uslyšeti něco dobrého a nového, poslyš Krista mluvícího o království Božím, o příštím soudu, o nebeském Jerusalemu, o blaženosti nadzemských občanů, o rádech a kůrech veselících se andělův na veky věkův; poslyš proroky zvěstující tajemství Kristova a hřímající tresty na hříšníky; poslyš apoštoly a evangelisty zjevně vypravující skutky a zázraky Kristovy; poslyš učitele a jiné mistry krásně mluvící, jasně vykládající, život mravy zdobící, bludy a poblouzení vyvracející. Chápej každý, co mu slouží a co se mu líbí, nepohrdej věcmi prostými aniž kárej hlubokých, jimž nerozumí. Jestliť pošetilým haněti moudré, nespravedlivým odsuzovati božské a svaté. Hleď se nejprve pokorně učiti a nepatrné věci plniti a Bůh ti dá (bude-li to prospěšno) rychleji porozuměti věcem větším. Jestliť psáno: *Kdo umí dobře činiti a nečiní, má hřích.* Kdo mnoho ví a čte, nečiní-li, co zná a čemu se byl naučil, odchází prázden od dobrého stolu. Kdo se zřídka modlí a málo pracuje, zůstane dlouho chladným a chudým. Kdo mluví proti chybám a nestaví se jim na odpor, zasévá dobré símě mezi trní. Malý užitek sklízí z mnoha slov, kdo neohrazuje srdce modlitbou od nešlechetných myšlenek. Šťastná duše, která se přísně chrání všeliké nečistoty ji ohrožující a netrpí; aby zůstávalo ukryto v srdci, co by skrytě uráželo oči Boží. Pokorné vyznání hříchů jest očistěním ode všech nepravostí v

srdci pokorném a zkroušeném před Bohem. Zbožný má zalíbení v modlitbách, studia milovný v knihách, ctnostný ve ctnostech, pyšný v poctách, pokorný v pohrdání, bohatý ve statcích, lakomý v penězích, žebrák v almužně, obžerný v pokrmech a nápojích, lenoch v tlachání, střidmý v zdrželivosti, moudrý v moudrosti, dobrý mnich v řádové kázni; ale nade vše blaží a obveseluje láska Boží a dobré svědomí. Chceš-li přemoci nejničemnější nepřátele své duše, utec, mlč, odpočívej, modli se, post se, studuj, pracuj. Svatý myslí na věci svaté, mluví pravdivé, koná spravedlivé, pohrdá časnými, rozjímá věčné. Pokorný rád slyší rady, opatrný se chrání nebezpečí, trpělivý nese oddaně, co jest mu obtížno, příčinlivý nezanedbává svých prací. Kdo se nechrání věcí nepatrných, padne do horších. Vlažný za rána zřídka se k večeru rozohní. Kdo od sebe rychle odhodí nehybnost a chopí se práce, nabývá radosti a veliké cti, i když ne od lidí, jistě od Boha; čehož si třeba nade vše jiné přátí a vážiti. Neboť toť odměna všech dobrých prací, potu a bolestí, a trvalá koruna svatých. Zahálčivý se nenasytí tlachání, ctnostný se zdržuje i od dovoleného. Ten dobře stojí a správně jde, kdo jest založen v pokoře a všechny pocty světa nemá za nic. Ten výborně chápe a moudře jedná, kdo se snaží jedinému Bohu se zalíbiti, utíká věcem zevnějším, hledá vnitřních, touží po věcech nebeských, oškliví si všecko pozemské, sebou pohrdá a lásky Boží si více váží než všelikých statků.

HLAVA XIII.

O CHVÁLE LÁSKY A JEJÍM UŽITKU.

Všecky vaše věci ať se dějí v lásce. Láska jest vznešená ctnost, vynikající nad všechny ctnosti, vědomosti a dary. Objímá Boha, anděly sdružuje s lidmi a ze synů lidských činí syny Boží a přátele svatých. Ona způsobila, že se Kristus narodil z Panny a byl ukřižován pro lidskou spásu. Láska očišťuje duši od hříchu a táhne ji vzhůru, aby milovala Boha celým srdcem, vším zanícením, veškerým chápáním; naplňuje ji také podivuhodnou slastí a rozněcuje ji. Z hříšníků činí spravedlivé, z otroků svobodné, z nepřátel přátele, z cizinců spoluobčany, z neznámých důvěrníky, z potulných usazené, z pyšných pokorné, z převrácených tiché, z vlažných horlivé, ze smutných veselé, z lakomých štědré, z pozemšťanů nebešťany, z neučených mudrce. Toto všecko působí láska, rozlita v srdcích věřících skrze Ducha Svatého daného jim s nebe. Láska má velmi široká a dlouhá křídla: létá nad Cherubíny a Serafíny a nade všemi kůry andělskými. Spojuje věci nejvyšší s nejnižšími, prochází středem a vrací se na vrchol; z mnohých činí jedno, obveseluje všechny i jednotlivce: ne ty, kteří se sami v sobě marně chlubí, ale kteří se v božské lásce nad sebe rozpínají. Láska obchází nebe

i zemi, moře i souši; co vidí a slyší u tvorů, obrací k chvále a slávě Stvořitelově. Není nic tak malého a nicotného v přirozenosti věcí, aby v tom nesvítila добрota Jsoucího, dílo Umělcovo, moc Tvůrcova, moudrost Pořadatelova a prozřetelnost Správce vše velmi správně vedoucího. Toto rozjímání pudí zbožnou duši, aby chválila Boha všude a vždy, aby mu dobrořečila, radovala se a plesala. Skrze ni duch uvnitř plane a jako vosk od ohně se rozpouští; neumí zachovati míry, ale vznáší se nad všechna světla nebeská, aby našla jediného svého Milého a Stvořitele všehomíra všechno spravujícího, by se v něm mohla přeblaženě radovati a bezpečně odpočívati. Ó jak jest líbezně a předobře tomu, komu bylo dopráno přidržeti se Boha a v soukromí ho užívat. Ó by mi bylo dovoleno maličko okusiti, čeho jest andělům zjevně dopráno a co konce nemá. Jest se však třeba vrátiti k životu činnému a proti denním pokušením statečně bojovati silou lásky. Často zajisté jde za velikou útěchou těžká opuštěnost, trapné pokušení neb tělesný úraz, soužení od lidí nebo odnětí přátel, nepřátelský vpád nebo pobouření mysli, posměch od maličkých neb dorážení starších anebo tvrdá důtka od představených. Toto všechno se děje k pokoření pýchy srdce našeho, abychom měli útrpnost se slabými, souženými a pokoušenými. Nemějmež tedy důvěry v sebe ani v hlubokou moudrost, aniž hledejme svého pohodlí, ale ve všem se pokořujeme jsouce poddáni Bohu a všelikému lidskému stvoření pro Boha v pravé lásce. Z lásky přišel Bůh na svět, láskou přivedl člověka do nebe. Z lásky sestoupil Kristus k hříšnému člověku; láskou a potupou kříže vystoupil na pravici Otcovu a udělil člověku nejvyšší poctu. Láska nikdy nelení: konát zajisté věci veliké a vznešené, sklání se také ráda k poníženým a opovrženým; zdokonaluje milující věci počestné, má zalíbení v tom, když se jí ukládají z poslušnosti služby opovržené. Neštítí se dotýkati ran nemocných, umývá nohy, stláti lůžka, čistiti šaty, uklízeti nečistotu. Trpělivě snáší svízele, raduje se uprostřed potup. Jako oheň ztravuje dříví, tak láska vyhlazuje nepravosti. Očišťuje srdce zkroušeností, omývá vyznáním, utírá modlitbou, osvěcuje posvátnou četbou, rozněcuje zbožným rozjímáním, usebírá pobytem v ústraní, spojuje duši s Bohem vroucím milováním. Láska podněcuje ústa člověka k chvále Boží, ruce k dílu, nohy k chůzi, oči k zření, paměť k vzpomínkám, zevnější údy k sloužení, vnitřní dary k milování Boha nade všechny statky na nebi i na zemi. Láska ničí v ponížené duši zla minulé, utvrzuje proti budoucím, poučuje o věcech přítomných, vysvobozuje z mnoha pochyb, brání všetečností, odklízí zbytečnosti, kárá věci nepravé, nenávidí hanebnosti, mírní, co tvrdého jest, osvěcuje, co temného; otvírá modlícímu se nebeské taje, pořádá všechno uvnitř i zevně. Láska jest dobrá vůle ve svaté duši, nepřestávající správně činiti, i když slabost nebo jakákoliv nutnost nedovoluje vykonati dobro, jež zamýšlí. Ó šťastná duše čistá, které jest Bůh vším, již mimo Boha nic není

příjemného, ani drahého, ale vše se jí zdá trpkým a obtížným. Takové Bůh hledá, takovou miluje, která sebou a vším kromě jeho lásky opovrhne a opouští to, statečně zápasí a své srdce uchovává v čistotě. Rychle a svobodně spěje čistá duše k Bohu a vzlétá nad všechno tvorstvo světa, netoužíc na zemi po žádném pohodlí ani po cti. Láska Kristova rozvazuje všeliká pouta světa, všechna břemena činí lehkými a cokoliv se líbí Bohu, snaží se věrně naplnit. Proto se s Kristem modlí a říká: Otče, ne má vůle, ale tvá se stále a všude děj. Amen.

HLAVA XIV.

O BDĚLÉ PÉČI A PRÁCI PROTI POKUŠENÍM.

Odpírejte ďáblu i uteče od vás. Kdekoli se dobrý člověk zabývá Bohem, modle se, rozjímá, studuje, píše, tam jsou i svatí andělé spolu se radující, ale též zloduchové, pokoušejí ho a rozptylují. Jakmile se počneš modlit, prchají zloduchové jako před ohněm Ducha Svatého, chceš-li však tlachati, vracejí se všickni rychle, aby tropili planý povyk. Přijde-li však k tomu dobrý představený, rozežene brzy všechny tlachaly a ztrestá zahaleče i nedbalce o dobré skutky. Zůstávej tedy v mlčení a mysl pro potěchu na Boha svého, i budeš osvobozen z omrzlosti k dobrému dílu, vytrváš-li v dobru započatém. Buď v málu věren a získáš deset tisíc hřiven v království nebeském. V ústraní nezhálej a na veřejnosti nebuď mnohomluvným, i uprchne ďábel byv mlčelivým přemožen. Nenávidíš pracujícího a modlícího se a něco dobrého rozjímajícího. Ať jsi kdekoli, sám nebo s jinými, třeba ti zápasiti, bdíti a modlit se proti pokušením těla a ducha. Zápasíš statečně, modli se vroucně, pracuj pilně, studuj horlivě, mlč rád, snášej trpělivě. Doufej stále v Pána, ať jsi jakkoli sklíčen a všecek opuštěn. Kdo se snaží býti všude a vždy trpěliv, nabude nyní většího pokoje a nad protivníky vítězí, a v budoucnu se mu dostane s vyvolenými zářnější koruny slávy.

HLAVA XV.

BRATRSKÉ BŘÍMĚ TŘEBA VESPOLNĚ NĚSTI.

Jeden druhého břemena nese. Poněvadž tedy všickni v Kristovi jedno jsme, proto nám třeba zachovávat bratrskou lásku ve svazku pokoje a v dobrém se vždycky shodovati. Všickni jsme údové Kristovi, obrozeni ve křtu milostí Ducha Svatého, vykoupeni Kristovým utrpením, očištěni Kristovou krví, občerstveni Kristovým tělem, vyučeni Kristovými slovy, utvrzeni Kristovými zázraky, vzděláni Kristovým vzorem. Proč si tedy vespolek škodíte, bratři moji? Kdo

jinému ubližuje slovem nebo skutkem, Krista uráží; Kristus to pomstí, Kristus potrestá, nepolepší-li se rychle. Jednoho Boha Otce máme v nebesích, všickni jsme Kristovi bratři, ať jsme z kterýchkoliv obcí neb vlastí zde shromážděni, nebo z jakéhokoliv rodu urozeného neb neurozeného zrozeni. Jeden Bůh nás všecky stvořil, jeden živí a spravuje; jeden nás povolal k cíli a společné blaženosti a denně nás volá hlasem zevně, zkroušeností uvnitř, a slíbil se nám dáti spatřovati v odměnu věčnou před tváří andělův v jednomyslné blaženosti všech nebeských občanův. Jsme-li tedy jednomyslně od Boha povoláni, jednou cenou vykoupeni, jedním duchem všickni obdařeni, snažme se vespolek milovati a sobě sloužiti. Toužíme-li se zalíbiti Kristovi, nesme nyní pro Krista jeden druhého břemena a z lásky se za sebe modleme, neboť tak v nás bude Bůh a my budeme v Bohu. Jakoukoliv uvidíme neb uslyšíme nedokonalost a zpozdilost, vyložme ji zbožně v dobré, jako si přejeme, aby i s námi se stalo. Ó milovaný bratře, nes a budeš nesen, omlouvej a budeš omluven, měj s hřešícím soucit a dojdeš soucitu i ty, potěš truchlícího a budeš potěšen od radujícího se; pozdvihni upadlého a budeš pozdvížen pomocí Páně. Jakž učiníš jinému, tak se stane i tobě, neboť Bůh spravedlivě soudí a trestá. Nediv se, aniž se horší, padá-li křehký člověk ve světě, vždyť anděl padl na nebi a Adam v ráji, byv přemožen nepatrným jablkem. Často zcela nepatrná věc pokouší velmi těžce člověka samého v sobě, nebo bývá i soužen takovou od jiného. Což Bůh spravedlivě dopouští, abys opravdově poznal, že nemůžeš-li zmoci malých věcí, nedovedeš překonati ani velikých. Buď laskav k pokoušenému bratrovi a modli se za souženého jako sám za sebe. Dobro tvé jest dobrem mým, vespolečným přáním, a tvé zlo zlem mým, soucitem. Jsmeť všickni lidé křehcí, proto jsme povinni vespolek se z lásky za sebe modliti. Nikdo nemůže jinému vytýkati jeho vadu, sebe nedbaje; neboť pohrdá-li někdo někým pro vadu, posmívá se jako slepý slepému, zlořečí jako hluchý hluchému a směje se jako blázen bláznovi. Mlč a nemluv zle o jiném, který ti není svěřen, ale spíše hled sám na sebe a oprav, co jsi snad provedl. Soudíš-li správně a míníš-li napravit bližního, počni sám sebou a pak postupuj, ne vzrušeně, ale mírně a opatrně. Miluješ-li mne upřímně a bratrsky, měj se mnou soucit jako se sebou a modli se za mne. Kdo jiného kárá a nemodlí se zaň, ani s ním necítí, toť krutý nepřítel; ne svědomitý lékař, ale obtížný mluvka. Kdo se modlí za jiného jako za sebe, koná dvojí dobro. Čím má kdo více dobra bratrské lásky, tím více se zaň modlí, aby se dokonaleji opravil a oči slabých neurážel. Proto se více rmoutí, nechce-li slyšeti a horší-li se na napomínajícího. Každý jest druhému buď růží vonící neb trnem bodajícím.

HLAVA XVI.

O MILOVÁNÍ KRISTA A NENÁVIDĚNÍ SVĚTA.

Žůstaňtež v milování mém. Hlas Kristův, hlas sladký k slyšení, spasný všem k uposlechnutí. Láska Kristova jest mysli příjemná, jest rájem duše, vyhošťuje svět, přemáhá ďábla, zavírá peklo, otvírá nebe. Láska ke Kristu a k světu jsou si protivny a nemají nic společného, aniž mohou spolu trvati. Láska ke Kristu, toť Eliášův vůz vyjíždějící na nebe; láska k světu, toť čtyřspřežení ďáblovo táhnoucí do pekla. Láska k sobě, toť krivdění sobě; zapomenutí světa, toť nalezení nebe. Více škodí lichotná řeč zdánlivého přítele než tvrdé pokání člověka spravedlivého. Myšlení lstivého osnuje lži; mysl spravedlivého postupuje přímo ve přích. Neunikne úrazu. Bůh, správce a znatel všeho, nedopustí na dlouho, aby jeho ovečka bloudila a mečela, ale buď ji přihrání nazpět, bije ji holí strachu, nebo pohlížeje na ni okem lásky přivádí ji k vzpamatování. Kde pokoj a svornost, tam Bůh a všechno dobré. Kde svár a neshoda, tam ďábel a všechno zlé. Kde pokora, tam moudrost. Kde pýcha, tam kořen zloby. Přemož pýchu a nalezneš veliký pokoj. Kde tvrdá slova, tam bývají uráženy útroby lásky. Kde samota a mlčení, tam pokoj mnichův. Kde práce a kázeň, tam prospěch zbožných. Kde smích a nevázanost, odtamtud prchá zbožnost. Líný a mnohomluvný bývá zřídka zkroušený, zřídka čist od viny. Kde ochotná poslušnost, tam veselé svědomí. Kde dlouhé tlachání, tam zanedbávání díla, tam vyhledávání sebe, tam nedostatek lásky. Kde žije učení Kristovo, tam roste spása duše. Kde svornost bratří, tam sladká melodie. Kde se zachovává střední cesta, tam déle trvá ctnost svornosti. Kde se dbá opatrnosti při kárání cizích vin, tam si nemůže nikdo spravedlivě stěžovati, aniž se snadno na představeného horšiti. Proto dí kdosi: Ve všem zachovej míru, míra jest nejkrásnější ctnost. Kde trpělivost, tam veliké vítězství nad nepřítelem. Kam vchází nepokoj, odtamtud rychle od chází z domu pokoj. Zavři dveře úst svých a uvaž slova svá, než promluvíš. Kde věrnost a pravda, tam bezpečnost pokoje. Kde lest a ničemnost, tam pošetilé myšlení a slepá opatrnost. Kde láska, tam Duch Svatý. Kde lehké podezření, tam časté rozhořčení. Kde poznání pravdy, tam radost upřímných srdcem. Kde smýšlené vypravování, tam se skrývá často klamání přítele. Kde pokorné vyznání, tam snadno vyprositi odpuštění. Kde chybí pozemské moudrosti, tam třeba více vzývati ochranu Boží. Kdokoliv zlomyslně osnuje věci nespravedlivé, ten špatně skončí. Pokoj mnohý dobře činícímu a k trpělivosti se připravujícímu. Běda bezbožníku ve zlém a licoměrníku v dobrém, neboť nikomu neškodí více vlastní nepravost než sama sobě. Kde dvojakost, tam nestálost a mnohá ničemnost. Dobře prostému a spravedlivému beze lsti,

poněvadž Bůh jest s ním, spravuje všechna díla jeho cestou přímou. Kdož snadno uvěří tomu, jenž své slovo špatně zachovává? Kdo však své slovo obrací v lepší, nezrušuje slova pravdy. Milo jest něco dobrého slyšeti, více však chvály hodno skutkem vykonati. Nejlepší utkáni jest napravení života. Ovocem dobrého utkáni jest zdržeti se od hříchů a prospěti ve ctnostech. Ovocem zbožné modlitby jest sjednotiti své srdce s Bohem v záru Ducha Svatého. Ten se zbožně modlí, kdo všechny marnosti od sebe zapuzuje. Kdo má před sebou obraz Ukřižovaného, rychle zažene ďábelské mátohy. Krásným však představováním jest ustavičné pamatování na utrpení Kristovo. Kdo denně uvažuje posvátné rány Ježíšovy, ten mírní rány své duše, čistí a hojí je. Kdo pokládá všechno pozemské za bezcenné jako bláto a netouží po počtách, ten nabývá čistoty srdce a může se svobodně věnovati Bohu. Ten Boha svrchovaně chválí a ctí, kdo sám sebe hluboko pokořuje, nedostatky své obezřele pozoruje, vzdychá a pláče. Velikým voláním v uších Božích jest pravá zkroušenost srdce z úst pokorného hříšníka. Cokoliv dobrého činíš, čin k chvále Boží. Kdo obrací své ctnosti a jakékoliv dobré skutky jiných prostě a plně, čistě a svobodně k chvále a ke cti Boží, ten všechno připisuje Bohu, nic nepřičítá svým zásluhám ni silám, ale všeho se zbavuje a se všeho svléká, naprosto sešlapáváje a ubíjeje pýchu, závist a marnou slávu. Olupujeť se zajisté o věčnou slávu a čest, kdo se raduje v sobě, a ne v Bohu samém svrchovaném dobru. Pročež blahoslavená Panna Maria radujíc se z prevelikých darů, jichž se jí dostalo, praví ve své nejoddanější písni: *Žplesal duch můj v Bohu Spasiteli mém. Kdo se o sobě domnívá, že něco jest, nic nejso, sám sebe svádí*, praví apoštol Pavel, který byl vtržen do třetího nebe a nepozdvihovalo ho to, ale cožkoliv dobrého učinil, učil a diktoval, to všechno věrně přičítal Bohu řka: *Milostí Boží jsem, co jsem.*

HLAVA XVII.

O NÁSLEDOVÁNÍ PŘESVATÉHO ŽIVOTA PÁNA NAŠEHO JEŽÍŠE KRISTA.

Co jste učinili jednomu z bratří mých, mně jste učinili. Znamenejte slova, vizte tajemství, následujte vzorů. Kdo přispívá potřebnému bratrovi, bere Krista za ruku. Kdo snáší trpělivě břímě naň vložené, nese na svých ramenou Ježíše Ukřižovaného. Kdo poví zarmoucenému bratrovi útěšné slovo, vtiskuje na Ježíšova ústa láskyplný polibek. Kdo želí viny druhého a prosí zaň o odpuštění, ten umývá a utírá nohy Ježíšovy. Kdo upokojuje rozhněvaného, připravuje Ježíšovi v duši květné lůžko. Kdo předkládá bratrovi lepší jídla nežli sobě, krmí Ježíše hody lásky a plástem medu. Kdo se chápe dobrých rozjímání o Bohu,

uvádí Ježíše do příbytku srdce svého. Kdo podává bratrovi knihu posvátné četby, nabízí ústům Ježíšovým nejlepšího vína. Kdo zabráňuje mluvití prázdná slova, odhání mouchy s Ježíšova stolu. Kdo odmítá poslouchati utržení a kárá mluvící věci nepočetné, bije černého psa a zahání ho z domu Ježíšova. Kdo při jídle dobře a zřetelně čte, obveseluje spoluhodovníky u stolu Ježíšova nebeským pohárem a napájí žíznivé. Kdo špatně čte, odnímá jídlu chuti, a kdo se často potkne, poskvňuje a znečišťuje Ježíšův ubrus. Kdo zaslechne od druhého špatnosti a mnoho se pro to trápí a nařiká, ten se dotýká posvátných Ježíšových ran a maže je. Kdo mluví o dobrém příkladě a ctnosti svého bližního, ten ukazuje očím Ježíšovým krásné květy. Kdo slova Ježíšova zbožně čte a káže, ten šíří v chřípích posluchačů libé vůně. Kdo nedostatky druhého něžně nese a omlouvá, ten se rychle doprosí milosrdenství Ježíšova. Kdo zakrývá zlou pověst druhého a pohoršení bližního, zahaluje šatem nahé údy Ježíšovy. Kdo pilně myslí na božské zázraky a ponížené skutky Ježíšovy a lahodně je rozvažuje, přijímá z úst Ježíšových med a mléko. Tak zajisté mluvila a činila přeblažená Anežka, která i krev svou prolila z lásky k Ježíšovi. Kdo čte nebo zpívá za slabého a nemocného bratra, hraje příjemně na harfu s anděly před kolébkou Ježíšovou. Kdo se zbožně modlí, zdržuje se vybraných jídel a vzdává se vlastních věcí, ten obětuje na rukou Ježíšovi se svatými mudrci tři drahocenné dary. Kdo myje bratřím hlavy a pere šaty, křtí Ježíše se svatým Janem Křtitelem. Kdo zůstává ve své celle a mlčí, vchází s Ježíšem na poušť. Kdo se staví na odpor chybám a trestá tělo, ten se s Ježíšem postí. Kdo řekne bratrovi spasné slovo, ten káže s Ježíšem království Boží. Kdo se věrně modlí za nemocného a pokoušeného, navštěvuje s Ježíšem Lazara a pláče s Marií a s Martou. Kdo slouží mše za věrné zemřelé a koná vigilie, jde s Ježíšem k Lazarovu hrobu modle se, aby vysvobodil milosrdně duše z trestů. Kdo jde s bratřími do společné jídelny, aby vyslechl posvátné čtení, ten večerí a pije s Ježíšem a s učedníky. Kdo ukládá ve svém srdci slova Boží při stole čtená, ten odpočívá se svatým apoštolem Janem při večeri na prsou Ježíšových. Kdo v protivenství pokorně a ochotně poslouchá, ten následuje opravdově Ježíše s učedníky na horu Olivetskou, kdež byl vydán a jat. Kdo se ve svém soužení a pokušení úsilně a vroucně modlí, ten bojuje v agonii s Ježíšem proti ďáblu. Kdo úplně zanechává svého chtění a nechtění, naplňuje vděčně s Ježíšem vůli Otce jeho a nese kříž na Kalvarii. Kdo se za své protivníky modlí a hřešícím rád odpouští, prosí s Ježíšem za nepřátele, aby zle nezhynuli, ale obrátili se k Bohu a živi byli. Kdo se dobrovolně zříká všech věcí světa a zapomíná všeho viditelného, ten umírá s Ježíšem na kříži a jest vtržen s Pavlem do ráje. Kdo uchovává své srdce čisté a pokojné, ten zahaluje Ježíše do čistého rubáše a v srdci ho pochovává. Kdo setrvává ve službě Ježíšově až do konce, usne a odpočine s Ježíšem sladce v

hrobě. Kdo cítí s blahoslavenou Pannou Marií její bolesti, ten za to zaslouží, aby byl od ní ve svých tísních jejím svatým Synem Ježíšem potěšen. Kdo si všechna Ježíšova slova a skutky na mysli uvažuje a rozbírá, připravuje mu rozličná sladká vonidla, která se výborně hodí k potěše smutné duše. Kdo za dobrodiní sobě prokázaná pokorně a zbožně děkuje, přichází s Marií Magdalenou a s vonnými věcmi k hrobu Ježíšovu. Kdo si po zkroušenosti a vyznání hříchů umíní, že se jistě polepší, vstává s Ježíšem ze smrti viny. Kdo odvrhuje ztrnulost mysli a chápe se všeliké horlivosti, slaví s Ježíšem v duchu novou paschu a zpívá s ním v kůru plesné alleluja. Kdo pohrdá všemi radostmi světa a uniká nebezpečím, kdo hledá zbožný život a odhodlává se k němu, ten vchází s Ježíšem a s učedníky jeho do zavřeného večerádla, aby v ústraní svobodněji sloužil Bohu, čistěji byl živ a plněji přijal Ducha Svatého. Kdo nedbá žádných věcí časných a ve svatém rozjímání všecek hoří pro věci nebeské, ten spěje a vystupuje s Ježíšem na nebe. Blažená duše, které jest Kristus živu býti a umříti s Kristem zisk. Jestliť třeba, aby sám sobě zemřel, kdo touží živu býti Kristovi. Třeba, by opustil všechno pomíjející, komu má Kristus chutnati a zesládnouti. Opouštění jest namáhavé, umírání bolestné, ale šťastné kralování s Kristem jest věčná spása a život. Ó kdy to bude, že Bůh sám mně bude vším a já v něho všecek zabrán a s ním sjednocen! Neboť dokud není věrná duše s Bohem spojena ve slávě, nemůže býti plně blažena. Následuj tedy Krista kroky lásky v životě svém, věrou planoucí láskou, aby ses stal hodným uviděti ho tváří v tvář, oblažujícího anděly. A k patření na ni všechny nás račiž po smrti přivést Ježíš Kristus, který pro nás všechny vytrpěl hořký kříž.

HLAVA XVIII.

O VĚČNÉ CHVÁLE BOHA.

Vždy chvála jeho v ústech mých. Jak sladký to hlas v uších zbožných, sladší však v přítomnosti Boží a svatých andělův. Kdyby se rozehrály všechny hudební nástroje a neozývaly se chválou Boží, marně by zvučely, duše svaté by neobčerstvily ani nenasytily. Jestliť třeba, aby důvodem hraní byl Bůh a jeho čest, a všechna marnost aby byla vyloučena, má-li býti chvála Bohu milou a příjemnou. Bude-li tvůj úmysl čistý, tehdy budeš moci plesati s Marií v pravém veselí srdce. Toť sladký souzvuk na nebi i na zemi, chváliti Boha čistým srdcem a souhlasně se všemi tvory pro jeho nesmírnou dobrotu a vznešenou velebnost. Toť radostné dílo, chváliti Boha každého času, milovati Stvořitele nebe i země, uctívati co nejvíce dárce věčného života. Toť přece život, čest a sláva svatých andělů, chváliti Boha z celého srdce a nikdy od chvály neustávat; a nemohou se nikdy unaviti aniž marně chváliti. To také činí v nebeské vlasti duše svatých,

vysvobozené z pout těla a z osidel Satanových, bezpečné před všelikým jeho pokoušením a již s Bohem sjednocené v dokonalé lásce, naplněné také ustavičnou radostí a nevýslovnou blažeností. Rozpomínajíť se nyní už svobodné s převelikou slastí, v jakém byly soužení a hořkosti, z jakých vyvázly nebezpečností a zkoušek tohoto bídneho života. Všecky nářky se jim obrátily ve veselé písně, a tvrdé rány v krásnější a velebnější korunu. Ó jaká to blažená vlast, kde vše jest upokojeno, není žádného zármutku, všechno radostno Boží chválou a plno sladkého plesání. Dobrořeč tedy i ty, duše věrná, nebeskému Pánu; chval Boha svého, Sione; jsi-li obtížena břemenem těla, vzývej Ježíše na místě zápasu, aby ti byl pomocen po pravici i po levici se svatými anděly. Modli se, aby tě nezmohl útok zloduchů, aby tě nepodvedla změkčilost těla, nezlomila tě přísnost řádová ani tělesná práce. Z lásky ke Kristu vezmi na sebe břímě svatého kříže, který ti otvírá bránu nebeského království. Čeho si žádáš více? Královskou cestou vedoucí ke Kristu jest přemoci vlastní vůli, snést nedostatek, nehledati pohodlí těla. Dostane se ti jistě věčného pokoje za nepatrnou námahu, věčné cti za ponížený stav a za nejnižší místo. Budiž tedy povždy chvála Boží v ústech tvých, v štěstí i v neštěstí; neboť tím si můžeš mnoho zasloužiti, vzdáš-li se plně do vůle Boží. Cokoliv těžkého tě potká uvnitř nebo zevně, přijmi to zbožně a vděčně z ruky nejdobrotivějšího Stvořitele, kterýž pečuje o nás o všecky, malé i veliké. Ten, jenž tě učinil k obrazu svému, neopustí tě v potřebách tvých pro nesmírnou dobrotu svou. Otevř tedy ústa svá k chvále všemohoucího Boha, jehož prozřetelnost spravuje všechno na nebi i na zemi, v moři i ve všech propastech. Chval svého Stvořitele, který tě učinil člověkem a ne zvířetem, a kdyby tě byl učinil mouchou, ještě by byl hoden chvály a dobře by byl učinil. Nemůže se chlubit lev svou silou vůči mouše a komáru, neboť i když dovede silněji řvati, nedovede přece tak vysoko lítati jako moucha. Nebudiž tedy sporu mezi malým a velikým, mezi bohatým a chudým, mezi silným a slabým, mezi moudrým a prostým, mezi panujícím a sloužícím: všickni spolu chvalme Pána Boha našeho, kterýž stvořil všelikého tvora v podivuhodné kráse a rozmanitosti, k chvále a slávě jména svého a aby štědře a zjevně ukázal prospěch lidí. Chval, věrná duše, svého Vykupitele, kterýž tě vykoupil z ruky věčné smrti utrpením svého požehnaného kříže. Jemu se nebudeš moci hodně odvděčiti, i když bys tisíckrát mohl proň zemřít a dáti se ukřižovati. Chval svého ochránce, který tě uchránil mnoha nebezpečí a hříchů. Chval svého dobrodince, který ti prokázal tolik dobrodiní; že je sotva vypočteš: Hle, ještě denně ti sesílá nové dary a sám k tobě přichází na oltář, na němž ti skýtá k přijímání nejlepšího daru, který má, totiž sama sebe. Ničeho jiného od tebe za to nežádá a nic mu není tak milým, než abys ho čistě a důvěrně pro něho samého miloval a ho chválil. Když budeš vesel a dobře se ti povede, chval ho a

děkuj mu, že tě dobrotivý Pán ráčil potěšiti, abys neklesl na cestě. Neboť tolikrát ti posílá chléb s nebe k občerstvení tvého ducha, kolikrát slyšíš a čteš slovo Boží a zbožně rozjímáš o vtělení a utrpení Kristovu. Když býváš smuten a sláb, chval a děkuj, že tě Bůh navštěvuje, zkouší a čistí, abys nebyl pyšný a nedoufal v sebe. Neboť utrpení tělesné často přivádí ke zkroušenosti srdce. Když býváš zdrav a sílen, chval Boha a děkuj mu, že ti dal síly a práce, abys jiným sloužil a nikdy nečinně času netrůvil. Když budeš ve květnici nebo ve štěpnici a uzříš různé druhy stromu, květin a růží, hrušky a jablka, sílu bylin a vonné lilie, chval Boha a děkuj mu, že ti ukázal mnoho podivuhodných stvoření svých na zemi rostoucích, jež každého roku obnovuje podivuhodnou mocí a moudrostí svou ze své veliké dobroty a k užitku lidí. Chval tedy Boha a děkuj mu všude a vždycky,

že jest plna všecka země velebnosti jeho a nad nebesa sláva jeho. Chval Boha se všemi svatými na zemi, jehož chválí všichni andělově na nebi. Chválíš-li, připodobňuješ se andělům; nechválíš-li, jsi nevděčen a horší zvířat. Hle, ptactvo nebeské pje, ryby 23plovou, psi štěkají, dobytek bučí a všickni živlové se hýbou k slávě Boží a ukazují velebnost Stvořitele svého přirozenými pohyby. Ve všem tedy, co konáš, měj na zřeteli Boha; chraň se urážek, děkuj za poskytnutá dobrodiní a na konci každého díla svého, ze srdce vděčen jsa Bohu, ukončuj takto: Bohu díky, Bohu chvála nyní i na věky. Chval každý duch Hospodina. Amen.

Konec Růžové Zahrádky.

OBSAH

HLAVA I.	4
HLAVA II.	5
HLAVA III.	5
HLAVA IV.	6
HLAVA V.	7
HLAVA VI.	7
HLAVA VII.	8
HLAVA VIII.	8
HLAVA IX.	9
HLAVA X.	11
HLAVA XI.	11
HLAVA XII.	12
HLAVA XIII.	14
HLAVA XIV.	16
HLAVA XV.	16
HLAVA XVI.	18
HLAVA XVII.	19
HLAVA XVIII.	21

